

**STAKIŲ
BIBLIOTEKOS METRAŠTIS
2001 metai**

**Parengė: ALBINA ALEKSIENĖ
Stakių filialo bibliotekininkė**

Bibliotekininkė Albina Aleksienė Stakių filiale dirba nuo 1974 metų. Domisi krašto istorija, yra aktyvi kraštotyrininkė. Mano mėgstamiausias darbas – kraštotyra,- sako ji. A.Aleksienė pastoviai rašo bibliotekos metraštį, renka medžiagą ir rašo kraštotyros darbus apie Stakių mokyklą, muziejų, paštą, įžymius žmones, miestelio istorinę praeitį ir dabartį. Apgailestauja, kad anksčiau dirbusios bibliotekininkės vengė kraštotyros darbo, todėl daug liko nesurinktos medžiagos, neužrašytų atsiminimų. Senųjų Stakių miestelio ir kaimo gyventojų jau nebegalima apklausti...

Kraštotyros darbus stengiasi rašyti pagal naujus vyr. specialistės etnokultūrai ir kraštotyrai Reginos Kliukienės patarimus. Turi išsiugdžiusi nemažą būrį jaunųjų kraštotyrininkų, kurie yra aktyvūs šio darbo talkininkai. Artimai bendrauja su mokykla, Stakių kultūros centro , seniūnijos darbuotojais, miestelio gyventojais.

Stakių miestelis įsikūręs Mituvos ir Snietalos upių santakoje. Gamtovaizdžiais ir upių šlaitais, ypatingai pasipuošusiais vasara, čia grožėjosi kunigas J.T.Vaižgantas, trumpai kunigavęs šioje parapijoje.

Stakių apylinkės darbuotojai dažnai keisdavosi. Čia dirbo Stasė Beržinskienė, Virginija Gudžiūnienė, Albina Sutkaitytė-Aleksienė, Janina Veverskytė, Alvydas Aleksa, Nijolė Mikštaitė, Povilas Ročka, Olesė Butiškienė. Stakių apylinkė buvo įsikūrusi kultūros namų pastate, iki Raudonės 13 kilometrų, iki rajono centro 45 kilometrai, iki Šimkaičių 12, o iki Veliuonos 18 kilometrų. Stakių gyvenvietė esfaluota, tai Stakių seniūno Mečislavo Meškausko pastangomis ir rūpesčiu. Stakiai elektrifikuoti- 1960 metais. Nuo 1978 m. Stakiai priklauso Raudonės seniūnijai.

Pastatas, kuriame yra įsikūrę Stakių kultūros namai statytas 1969 m., buvusio Stakių kolūkio pirmininko Povilo Ročkos rūpesčiu. Naujajame pastate įsikūrė kultūros namai, biblioteka, paštas, felčerinis punktas, taupomoji kasa, kolūkio kaitora, apylinkės vykdomasis komitetas. 2001 metais šiame pastate likę tik felčerinis punktas, paštas, biblioteka, kultūros namai.

Felčeriniam punktui nuo 1969 m. vadovauja Bronislava Kleinauskienė. Į punktą per mėnesį vieną kartą konsultuoti atvyksta iš rajono vaikų ir suaugusių gydytojai.

Šiuo metu paštui vadovauja Irena Puidokienė, laiškiniškais dirba Virgis Džiaugys, Birutė Savickienė, Rita Šukauskienė.

Kultūros namuose yra sporto salė, ji įrengta 1996 m. Kultūros centro direktorius Arvydas Pilypauskas. Jo ir buvusios kultūros skyriaus vedėjos L.Frėjienės rūpesčiu naujai uždengtas pastato stogas, tačiau nuo 1991 metų pastatas neapšildomas, šiek tiek pašildo elektros šildytuvai.

Kairėje kultūros namų pusėje 50 metrų atstumu stovi mokykla, dešinėje už 60 metrų pagrindinė mokykla. Mokykloje yra valgykla, vaikai joje pavalgo pietus, priešpiečius.

Už 100 metrų nuo kultūros namų ant Snietalos upelės kranto yra užtvanka. Vasara galima maudytis, dažnai žvejai mėgėjai meškerioja, pasitaiko pagauti ir didelių žuvų. Penktos klasės mokinio Prano Pilypausko laimikis- 6 kg. lydeka.

Nuo kultūros centro maždaug už 300 metrų yra Stakių bažnytelė. Tai Šv. Antano Paduviečio bažnyčia, garsi Švento Antano atlais. Anksčiau atlais tęsdavosi tris dienas, nesvarbu jei būdavo ir paprastos darbo dienos. Suvažiuodavo arkliais (padvadamis). Po apeigų bažnyčioje Mituvos vingio pakrantėse susėdavo papietauti, pabendrauti, grodavo dūdų orkestras, vykdavo šokiai. Dabar atlais vyksta daug paprasčiau - suvažiuoja mašinomis, greitai išsiskirsto, tik viena diena - sekmadienis. Buvęs kunigas Pauža 3 metus prie klėtelės šalia klebonijos organizuodavo pasilinksminimus, grodavo Stakių ansamblis "Altana". Dabartinis klebonas Juozas Čičirka tokių linksmybių neorganizuoja .

Susisiekimas su rajono centru geras : per dieną 5 kartus pravažiuoja mikroautobusas, vasaros metu tris kartus, bet pilnai patenkina gyventojus.

Vietovė apsupta miškais, kur apstu grybų, uogų. Daug kas laiką naudingai praleidžia miškuose. Tačiau beveik visi apgailestauja, kad masiškai kertami miškai, kad atsiveria plynas laukas, kirtimai, važinėjasi miškovėžiai, kad greitai nebus kur paukščiui nutūpti...

Mituvos pašlaitėje šalia senosios girininkijos 1997 rugpjūčio 27 duris atvėrė naujoji girininkija. Nuo to laiko girininku dirba Vaidas Rutka, pavaduotojas A.Urbutis, eigulys Raimundas Dikšaitis. Stakių girininkijoje anksčiau dirbo A.Daukša, A.Degutis, V.Petruškevičius, J.Butvilas. Senoji girininkija turėjo savininką, tai A.Daukša. Jo duktė, gyvenanti Rusijoje paveldėjo šį namą ir pardavė. Dabar senojoje girininkijoje gyvena D. V. Žigūniai. Jie yra aktyvūs bibliotekos lankytojai, skaito knygas, bet daugiau periodinę spaudą, dar nepensijinio amžiaus bedarbiai. Kaip tokie žmonės pragyvena. Jie laiko ožkas, triušius, turi daržą, vasarą renka uogas, grybus, parduoda, dažnai dirba pas turtingesnius ūkininkus.

Beveik visi žmonės ūkininkauja, didesnė dalis mažžemiai, galima paminėti tik keletą, kurių ūkiai stiprėja, plečiasi. Tai Sigitas Lebedinskas, Algirdas Laurinavičius, Vidmas Mockevičius, Adolius Puidokas. Jų verslas – pienininkystė ir grūdinės kultūros, turi savo techniką. Darbo daug, tačiau pelno mažai. Visi tiki geresne ateitimi, bando didinti gyvulių bandas. Sigitas Lebedinskas nusipirko fermas, žada laikyti 50 galvijų.

Stakių kaime nėra žymesnių istorijos ar gamtos paminklų. Žinomas čia buvęs Šambaravos dvaras. Apie jį yra užrašyti atsiminimai, saugomi Stakių bibliotekoje.

Svarbų vaidmenį šios vietovės žmonių gyvenime atliko bažnyčia. 1961-1983 m. klebonu buvo Romualdas Macevičius. Jis gerai dirbo pastoracinį darbą, rūpinosi dvasiniu švietimu, pagal išgales remontavo bažnyčią, įvedė centralinį šildymą, pastatė naują kleboniją. Mirė 1983 metais, palaidotas Stakių bažnyčios šventoriuje.

Miestelio gyventojai gerai prisimena kleboną Jurgelevičių, kuris apie 1950 metus, buvo subūręs didelį bažnyčios chorą, jame giedojo virš 40 žmonių. Chorui vadovavo vargonininkas M

Stakių kultūros namuose jau dirbo 28 direktoriai. Nuo 1997 metų kultūros namų direktoriumi dirba Arvydas Pilypauskas. Daugiau dėmesio skiria darbui su jaunimu, subūrė vokalinį ansamblį "Altana"

STAKIŲ BIBLIOTEKA Bibliotekos mikrorajonui priklauso šie kaimai : Stakiai, Šambarava, Čabai, Dangutiškė, Pamituvys, Ambručiai, Birbilai, Vaičiūnai, Pasnietalys, Klapatinė, Dubinskiai, Pergluonis. Kai kuriuose kaimuose gyvena po vieną šeimą, o kitur niekas negyvena – tai Dangutiškė, Vaičiūnai, Pergluonis.

Stakių filialo mikrorajone gyvena 502 gyventojai, iki 16 metų – 129, ikimokyklinio amžiaus – 36.

Jurbarko rajone yra 37,8 tūkst. gyventojų.
Stakių bibliotekos aptarnaujamame mikrorajone –
Skaitytojų sutelkta 53,8 %
Tolimiausias atstumas iki bibliotekos- 12 km.
Išduota grožinės literatūros – 2630
Mokslo šakų literatūros – 546

Vidutinis skaitomumas – 22,2
Apsilankymų skaičius – 4000
Vidutinis lankomumas – 14,8

VAIKŲ SUTELKIMAS Į BIBLIOTEKĄ. BŪRELIAI. Stakių bibliotekoje vaikų kambario nėra, yra tik bibliotekos vienas kambarys. Vaikų skaitytojų yra 150, tai sudaro 116,2 %, daug vaikų mokosi iš Volungiškių. Vaikai vežiojami mokyklos mikroautobusiuku, nes Baltraiškių pagr. mokykla uždaryta. Mikrorajone gyvena 129 vaikai, ikimokyklinio amžiaus – 36. Stakių mokykloje bibliotekos nėra, ji prijungta prie kaimo bibliotekos. Neįgaliųjų ir senyvo amžiaus žmonių yra nedaug, juos aptarnauja pati bibliotekininkė arba artimųjų vaikai, anūakai. Kartais padeda laiškinkės Birutė Savickienė, Irena Puidokienė, jos pakeičia neįgaliesiems knygas.

LITERATŪROS PARODOS.

“Nukrito priespaudos pančiai”- sausio 23 d.

“Vienybės – pasiaukojimo vardan” – sausio 23

“Motiejus Valančius- Lietuvos švietėjas”- vasario 28

“Todėl, kad tu tvirtovė, todėl, kad tu Tėvynė”-

kovo 11-ajai- kovo 2

“Kalba – meilės ryšys tarp tautų”- balandžio 28

“Lietuva be bibliotekų, Lietuva be ateities”-gegužės 22

“Ešelonų broliai, ešelonų sesės (tremties 60-mečiui)-
birželio 6

“Darbštuoliams” (rankdarbiai)- liepos 19

“200 000 nebylių liudininkų Lietuvoje”

(žydų genocido 60 –osios metinės)- rugsėjo 5 d.

“Būkime sveiki” (apie narkotikų žalą)- lapkričio 6

“Lietuvos kariuomenės diena” (vaikų piešiniai,
knygos apie lietuvių kariuomenę)- lapkričio 23

“Sveiki sulaukę Šventų Kalėdų”- apie Kalėdų papročius
lapkričio 28 d.

Atsižvelgiant į pagyvenusių žmonių pageidavimus, kieme pas Čekauskienę Stasę, buvo surengtas vakaras "Pavakarokime, padainuokime kartu". Susirinko apie 11 žmonių, vyko įdomūs pokalbiai, skambėjo dainos, buvo išreikštas pageidavimas, kad tokių susibūrimų reikia organizuoti daugiau.

RENGINIAI VAIKAMS Buvo vaikams skirtos literatūros parodos ir žodiniai renginiai. "Mes sutriuškinsime bermontininkų pulkus", skirta Vasario 16-ajai. Popietė vyko vasario 15-ąją, buvo pakviesti tremtiniai, pasidalijo prisiminimais. Mokiniai skaitė eilėraščius apie Lietuvą. Renginį užbaigė bendra daina "Žemėj Lietuvos".

Užgavėnių šventė "Pavasario šventę sutinkant" buvo pati linksmiausia ir įspūdingiausia ne tik vaikams, bet ir suaugusiems. Užgavėnių šventė išjudino visus miestelio gyventojus, persirengėlių karnavalas aplankė šeimas, sodybas, šoko ir dainavo "šoka basos raganaitės", tai tikras velnių, raganų šėlimas. Šventės vadovai A.Aleksienė ir R.Baranauskas taip pat persirengėliai, kartu linksminosi su visais. Šventei baigiantis, buvo sudeginta MORĖ. Į laužą sukrovė ant popieriaus surašytas nelaimės ir bėdas, kad jos tais metais nepasikartotų. Šventė vyko vasario 27 d.

Margučių šventė buvo organizuota Stakių pagrindinėje mokykloje. Velykų bobutė buvo Albina Aleksienė. Vaikai Velykų bobutės su džiaugsmu laukė kaip ir Kalėdų senelio. Su vaikais įvyko pokalbis apie Prisikėlimo šventę, kitas Velykų tradicijas. Velykų bobutė papasakojo vaikams, kaip ji švesdavo Šv.Velykas "Mama duodavo pyrago, įdėdavo kiaušinių ir eidavome su vaikais velykauti" Galima buvo velykauti tik antrą ir trečią dieną. Pirmą dieną negalima eiti velykauti, nes šeimininkas gali užduoti skrandą utinėti.

Renginys vyko balandžio 18 d. kartu su pradinių klasių mokytojomis Irena Palubeckiene, Danguole Kazlauskiene, Loreta Pociene.

Kitos literatūrinės popietės:

"Mokykla- pilietiškumo aruodas"-gegužės 25 d.

"Vienai vienas žodis būt tave apgynęs"

(Gedulo ir vilties dienos)birželio 14

"Mokslo ir taikos šventė" (rugsėjo 1-osios šventė)

"Jei nebūtų karo – jį žmonės išgalvotų"

(buvo parodytas filmas "Gelbstint eilinį rajoną")

Kiekvienais metais vyksta tradicinė sporto šventė. 2001 metais iš aplinkinių kaimų susirinko suaugusiųjų sporto komandos ir žaidė krepšinį. Vaikai vaikščiojo su kojūkais, bėgo su maišais, kilnojo gyrą, kas norėjo galėjo išbandyti ir laimės šulinį. Bibliotekos vedėja A.Aleksienė prisidėjo prie šios šventės, bet pagrindiniai organizatoriai buvo mokykla ir Stakių kultūros centras. Tai vienintelė šventė, kuri turi rėmėjų : gyventojai kiek kas gali, B.Bučianskienės ir "Nijolės" parduotuvės skiria po dėžę alaus, taip pat prisideda girininkija, bažnyčia. Per šią šventę vaikai galėjo pasikelti oro balionu.

FONDŲ FORMAVIMAS Fonde yra sukaupta-6246 dokumentų, per metus gauta – 350 egz. Biblioteka knygas gauna iš Viešosios bibliotekos, kitų rėmėjų neturi. Turimos knygos nepatenkina skaitytojų poreikių. Trūksta naujų knygų apie techniką, žemės ūkį. Nurašyta leidinių per metus – 254 egz. Sudarytas sisteminis ir abėcėlinis katalogai. Yra sisteminis katalogas 5-9 kl. Moksleiviams, daugiatemė kartoteka 3-4 kl. Vaikams. Suaugusiems skaitytojams sudaryta bibliografijos kartoteka, pastoviai redaguojama gyventojų kartoteka, kraštotyros kartotekoje yra apie 350 aprašų, ji sudarinėjama nuo 1980 m. Bibliotekos metraščiai rašomi nuo 1990 metų, kasmet sudarinėjama atliktų darbų kronika.

Stakių bibliotekos vedėja Albina Aleksienė parengė šiuos kraštotyros darbus: "Šambaravos dvaras", "Tremtinių prisiminimai", "Stakių bibliotekos istorija", "Žemaitės kolūkio pasiekimai XI penkmetyje", "V dys Stakių apylinkėje", "Karo veteranai", "Prisiminimai apie kaimo mokytoją H.Drotviniene", "Garbės kolūkiečiai", "Stasio Drotvino gyvenimo prisiminimai", "Prisiminimai apie Stakių giesmininkus", "Kolūkinis gyvenimas", "Kunigas, rašytojas Juozas Tumas Vaižgantas Stakiuose", "Prisiminimai apie žydus, gyvenusius Stakiuose", "Stakiai tarpukario laikotarpiu 1920-1940 m.", "Stakių mokyklos muziejaus istorija", "Prisiminimai apie Stakių kaimo gyventoją Kazimierą Kazlauskienę", "Stakių kaimo istorija". Visi šie darbai ankstesniais ir paskutiniaisiais metais buvo eksponuojami rajono kraštotyros darbų parodoje, kraštotyros konferencijų ar kitų jubiliejinių renginių metu. Darbai saugomi Stakių bibliotekoje.

Renkant medžiagą ir rašant kraštotyros darbus daug padėjo Kazimiera Kazlauskienė, ji daug prisimena, moka vaizdingai kalbėti, tolių žmonių Stakiuose mažai. Dažnai pasidalino patirtimi su Raudonės bibliotekininke Jadvyga Ročkienė, padėjo Viešosios bibliotekos metodininkai, Stakių mokyklos istorijos mokytojas Ruslanas Baranauskas. Aišku, kad bibliotekos kraštotyros darbai nėra tobuli, juos reikėtų papildyti, pagal galimybes pataisyti, ypač į ankstesnio laikotarpio kraštotyros darbus reikėtų pažvelgti iš šiandienos pasiekimų.

Dirbantys istorijos labui

Kovo 14 d. Jurbarko kultūros rūmuose vyko rajono kraštotyros konferencija, kurioje dalyvavo švietimo ir kultūros įstaigų darbuotojai, šių skyrių vedėjai, rajono meras Aloyzas Zairys, Lietuvos kraštotyros draugijos tarybos pirmininkė, Kultūros ministerijos etninės kultūros ir programų skyriaus vyr. specialistė Irena Seliukaitė.

Konferencijos metu veikė naujais kraštotyros darbų, parengtų 2001-2002 metais, paroda. Etnografinę programą "Lino kelias" parodė Jurbarko "Nemunėlio" pradinės mokyklos mokiniai, vadovaujami Dalės Janušaitienės.

Visais laikais buvo domimasi ne tik valstybės, bet ir atskirų regionų, vietovių praeitimi. Ir dabar kiekvienas rajono kraštas turi savo istorijos žinovą. Seredžiuje toks žmogus yra pagrindinės mokyklos mokytoja Margarita Baršauskienė. Ne be Margaritos ir Petro Baršauskų rūpesčio rašoma knyga apie Seredžių. Reikia pasidžiaugti, kad ne tik mokykla, bet ir visa miestelio inteligentija 1999 m. susibūrė į kraštotyrinį - kultūrinį "Palemono" sambūrį.

Veliuonoje tokie yra garbės kraštotyrininkas, mokytojas Stasys Liutvinavičius ir Veliuonos seniūnas Mindaugas Šlepševičius.

Gausantiškiuose kraštotyros baruose daug darbų nuveikė A. Valaičio pagrindinės mokyklos direktorius Gediminas Klangauskas. Jis - Tamošių kaimo istorijos metraštininkas, ir šiai parodai pateikė buvusios tremtinės Genovaitės Tamulytės - Navickienės tremtyje rašyto dienoraščio fragmentus. Tos pačios mokyklos mokytoja Džilda Butkuvienė pateikė Tamošių kaimo tautosakos rinkinį su B. Kučinskienės B. Šiaulienės įdainuotų dainų tekstais ir garsajuoste.

Stakiuose - kaimo ir apylinkių istorijos žinovė yra Kazimiera Kazlauskienė. Bibliotekininkė Albina Aleksienė viename kraštotyros darbe ir įamžino Stakių šviesuolę K. Kazlauskienę, kuri įdomi ne tik kaip tremtinė, ji puiki audėja, siuvinėtoja, mezgėja, dainininkė ir giedotoja. A. Aleksienė parodai pateikė ir Stakių pašto istoriją, mokyklos muziejaus istoriją, prisiminimus apie Stakių kaimą. Tos pačios vietovės pagrindinės mokyklos mokytojas R. Baranauskas parodai parengė istorinę medžiagą apie Stakius "Mituvo ir Snietalos" santakoje.

Šimkaičiuose kraštotyrinėje veikloje nepalankiama mokytoja Eu-

Meras A. Zairys padėjo rajono kraštotyrininkams.

genija Klimaitienė. Šį kartą parodai ji pristatė kruopščiai parašytą Šimkaičių vidurinės mokyklos laikotarpio istoriją. Parengė darbą "Vieno gyvenimo istorija" apie įdomios biografijos ir talento Šimkaičių kaimo gyventoją Salomėją Dubinskiene.

Girdžiuose didelį darbą kaupiant ir sisteminant istorinę medžiagą atlieka kraštotyrininkas Vytautas Lektutis. Parodoje buvo pateikta jo parengta Girdžių parapijos istorija.

Daug metų kraštotyros baruose triūsia ir Jurbarko Naujamiesčio vidurinės mokyklos mokytoja Danuolė Juščenė. Ji parodai pateikė istorijos rinkinį "Jurbarko žydų bendruomenė".

Viešvilėje miestelio istoriją metai iš metų fiksuoja Garbės kraštotyrininkė Danutė Daugirtienė. Parodai pristatė Viešvilės miestelio 1996 - 2001 m. metraščių, kruopščiai aprašiusi visus svarbesnius miestelio gyvenimo įvykius. Taip pat parengė ir Viešvilės bibliotekos istoriją.

Pašaltuonyje jau keletas metų istorijos labui triūsia mokytoja Rita Jackienė. Didelius darbus ne tik rašytiniuose, bet ir statytiniuose paminkluose įamžindamas istoriją, žmones, įvykius atlieka ir mokyklos direktorius Zigmąs Mozuraitis. Parodoje buvo ir kitas darbas apie greta Pašaltuonio esantį Avietiškių kaimą, kurio autorė buvusi pašaltuoniškė, šiuo metu gyvenanti Jurbarko Antanina Tamošaitytė.

Džiugu, kad šioje kraštotyros darbų parodoje galima buvo pamatyti ir naujų autorių darbus. Į kraštotyrininkų gretas įsiliejo gausus būrys bibliotekininkų, kultūros centrų

bei bendruomenės salių administratorių. Net du kraštotyros darbus parodai pateikė Viešosios bibliotekos Klausučių filialo vyr. bibliotekininkė Violeta Puzinienė. Tai - Klausučių bibliotekos istorija ir beišnykstančio Šilaitynės kaimo istorija, kurią ne tik įdomu skaityti, bet maloniai nuteikia autorės noras pateikti skaitytojui šio kaimo žmonių portretus, ir tai jai pavyksta. Atsakingai ir objektyviai parengta Baltraitiškių ir aplinkinių kaimų 1996 - 2001 m. gyvenimo kronika. Girdžių miestelio bei aplinkinių kaimų gyvenimo kroniką, apėmusią 1999 - 2001 metus parengė Girdžių filialo vyr. bibliotekininkė Violeta Stoškienė. Eržvilkiškė Nijolė Berulienė pateikė istorinę medžiagą apie Eržvilko vaidinimus. Armeniškių filialo vyr. bibliotekininkė Aldona Kemzūrienė pristatė du kraštotyros darbus - Armeniškių kaimo ir bibliotekos 2001 m. metraščių bei Armeniškių žemės ūkio bendrovės istoriją. Pirmuosius žingsnius kraštotyros srityje žengė ir Jurbarkų bibliotekininkė Lilė Žabliockienė, pradėjusi rašyti Jurbarkų bibliotekos metraščių bei istoriją apie Jurbarkų seniūnijos veiklą. Naujokė parodoje buvo ir Klausučių pagrindinės mokyklos mokytoja Marija Deikienė, parodai pristatėsi kartu su mokiniais parengtą kraštotyros rinkinį "Klausučių praeitis". XX a. Seredžiaus kultūros istoriją į dvi dalis vos sutalpino miestelio bendruomenės salės administratorė Jadvyga Sutranavičienė. Rašant Juodaičių kultūros istoriją, nuoširdžiai padirbėjo Albinas Skridla. Kvalifikuotai parašyti šimtametę Girdžių kultūros istorija, kurios autorius Alsimantas Vizbara. Pavidaušiškę Vir-

Stakių kaimo gyventoja Kazimiera Kazlauskienė - audėja, mezgėja, siuvėja, dainininkė ir giesmininkė.

gerdavo degtinės, į šventes eidavo pasipuošę. Kad ir biedni buvo, bet mokėjom gražiai atrodyti. Daug gražių švenčių vykdavo turgavietėje. Čia vykdavo ir šokių festivaliai, kuriuose, be Veliuonos, dalyvaudavo Grauzėnų, Gystėnų, Rukšniūnių, Girkų mokyklų moksleiviai, kitos šventės vykdavo prie Nemuno, buvusioje kryžiuočių piliavietėje. Labai mėgiami buvo vakarai su vaidinimais”.

Vaidinimus režisavo ir dekoracijas piešė kunigas D. Bivainis, vikaras P. Lunskis, vargonininkas J. Grincevičius. Broliai Gasparas ir Kazimieras Veličkos buvo didžiausi dramos entuziastai, savo spektakliais garsėję ne tik Veliuonos krašte, bet ir Kauno, Jurbarko apylinkėse.

Saugant Veliuonos krašto tradicijas didelį darbą atliko Leonida Batūraitė -Matusevičienė. Vėlesniais gyvenimo metais, jau grįžusi iš Sibiro lagerių, ji ėmėsi gaivinti kultūrinę veiklą - žmones būrė dainai ir šokiui. Jos pastangos nenuėjo veltui - etnografinis “Veliuoniečio” ansamblis Veliuonos vardą garsina ne tik Lietuvoje. Penktadienį į susitikimą su Jurbarko žiūrovais atvažiuos tik sugrįžę iš Vokietijos Kiolno miesto. Šiandien “Veliuoniečio” šokėjams vadovauja Ada Baublienė, vokalinei grupei - Jadvyga Žemliauskienė.

Veliuoniečiai seniūnijos etninės kultūros vakare bus įdomūs savo

tradicine kultūra, nes kartu su jais tradicijas pristatys ir Tamošių kaimas, nuo seno garsus ne tik muzikantais, dainininkais, bet ir šauniais armonikomis grojančiomis moterimis!

Vos keletas kilometrų nuo Veliuonos, pilies bokštą virš parko medžių išdidžiai iškėlusį stovi Raudonės pilis - viena įdomiausių ir lankomiausių panemunės vietų. Nors Raudonės pilis skaičiuoja penktąjį amžių, miestelis čia įsikūrė tik praėjusio amžiaus trečiame dešimtmetyje, valsčiaus centrą iš Eleonoravos perkėlus į Raudonę. Tuo pačiu metu čia įsikūrė šaulių organizacija, kuri rūpinosi ir kultūrine miestelio veikla. Raudonės policijos viršininko Zigfeldo iniciatyva buvo suburtas dūdų orkestras. Šaulius mokė groti iš Kauno atvykęs kapelmeisteris. Raudonės šaulių orkestras grodavo per įvairias šventes, gegužines. Dar iki šiol Raudonėje išlikęs šaulių aikštės pavadinimas, o pačioje aikštėje ir dabar vyksta įvairūs renginiai.

Dabar Raudonė garsėja Oninėmis, kurios vyksta liepos mėnesio pabaigoje ir trunka dvi dienas. Pirmąją dieną organizuojamos sportinės varžybos, įvairios rungtys, žaidimai, vakare į diskoteką renkasi jaunimas. Sekmadienis sukviečia į bažnyčią, kuri tądien sunkiai talpina visus norinčius į ją patekti. Po atlaidų žmonės patraukia į parke esančią šaulių aikštę, kurioje linksmynasi ne tik raudoniškiai, bet ir iš toliau atvykę. Tądien pagerbiamos Raudonės Onutės.

Raudonė įdomi ir čia gyvenančiais išradingais, senas Velykų tradicijas puoselėjančiais žmonėmis, kurie kiaušinių marginimu garsėja visame rajone. Jų velykaičiais praėjusiais metais galėjome pasigrožėti Jurbarko krašto istorijos muziejuje. Raudonė, beje, vienintelė tokia vieta rajone, kur gyvena tiek daug kiaušinių margintojų. Raudonės seniūnijos pakraštyje, Mituvos ir Snietalos upelių apsuptyje įsikūręs Stakių kaimas. Jis nepasižymi nei istorijos, nei gamtos paminklais. Tačiau čia yra stovėjęs Šamboravos dvaras, apie kurį dar išlikę atsiminimų. Svarbų vaidmenį šios vietovės žmonių gyvenime atliko bažnyčia. Beje, XX a. pradžioje čia trumpai kunigavo Juozas Tumas Vaižgantas. Senieji Stakių gyventojai dar

prisimena Stakių kleboną Jurgelevičių, kuris apie 1930 m. buvo subūręs didelį bažnyčios chorą. Jame giedojo net 40 žmonių. Chorui vadovavo vargonininkas Klevička. Stakių bažnyčios choras buvo kviečiamas ir į kitas parapijas. Prie bažnyčios veikė pavasarininkų kuopa.

Stakiuose labai veikli buvo šaulių organizacija, kuriai vadovavo netoli Stakių gyvenęs Pijus Vaičaitis. Šauliai rengdavo dainų ir muzikos vakarus. Stakiuose tuomet dar nebuvo mokyklos, tad tokius vakarus organizuodavo pašūkininkus, klostijimuose. Ten, kur dabar yra Stakių autobusų stotelė, anksčiau buvo parapijos salė. Joje taip pat vykdavo vaidinimai, šokiai. Kultūrinius renginius rengdavo pavasarininkai ir šauliai. Jiems talkindavo Ambručių dūdų orkestras, kurį subūrė Telesforas Lukošius, o dūdas pūsti mokė mokytojas Jonas Šiaulys. Senieji žmonės dar išsaugojo atmintį muzikantų pavardes. Tai - Kazys Liutkus, Vincas Jomantas, Kostas Česnauskas, Telesforas Lukošius, broliai Kazys ir Stasys Ambručiai.

Stakiuose gyvenęs žydas fotografas Lipkus Meisnikas buvo geras muzikantas, grojo smuiku ir subūrė “stygų orkestrą”. Smuiku grojo ir žmonės šokiuose linksmo muzikantai Juozas Minelga, Juozas Juodaitis. Tai išliko tik senųjų vietinių gyventojų atminty. Ypač daug apie Stakių parapijos kultūrinį gyvenimą gali papasakoti kaimo šviesuolė Kazimiera Kazlauskienė.

Pasikeitė ir žmonės, ir laikas. Neskamba vasaros vakarais dainos, tačiau gerbiamos šiame krašte tėvų ir senelių tradicijos. Kultū-

**Literatūrinė popietė "Vienai vienas žodis būt tave apgynęs,"
minint Gedulo ir vilties dieną 2001 birželio 14. Stakių kultūros
namuose. Arvydas Pilypauskas ir Vaida Ulinskaitė dainuoja dainą
"Lietuva".
Foto A. Pilipausko**

Tradicinė Užgavėnių šventė 2001 vasario 27 prie Stakių kultūros namų
Foto A.Pilipausko

Persirengėlių eiseną – žiema, žiema, bėk iš kiemo – 2001 vasario 27

Užgavėnių pradžia. Pasirodymas Stakių kultūros namuose 2001 02 27
Foto A.Pilypausko

Puikuojasi vienas iš Užgavėnių herojų- MOREŲ- 2001 02 27
Foto A.Pilypausko

Įtemptos krepšinio rungtys Stakiuose 2001 gegužės 26
Foto A.Pilypausko

Mokiniai su mokytojais ir tėvais skriejo balionu 2001 05 26
Foto A.Pilypausko

Krepšinio rungtyse dalyvavo suaugusiųjų komandos iš Volungiškių, Paulių, Raudonės, Stakių.

Foto A. Pilypausko

Rungtynės

2001 05 26 Foto A.Pilypausko

**Virvės traukimo varžybose dalyvavo mokiniai. 2001 gegužės 26
Foto A.Pilypausko**

24 kg. gyro kilnojimo varžybos. Foto A.Pilypausko

Šventės akimirkos - mašinos traukimas prie Stakių pagrindinės mokyklos 2001 gegužės 26. Foto A.Pilypausko

Virvės traukimas-2001 05 26

Foto A.Pilypausko

